

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van GO! school voor buitengewoon secundair onderwijs
Heemschool 2 te NEDER-OVER-HEEMBEEK**

Hoofdstructuur buitengewoon secundair onderwijs

Instellingsnummer 27193

Instelling GO! school voor buitengewoon secundair onderwijs
Heemschool 2

Directeur Barbara DANIS

Adres Koning Albertlaan 181 - 1120 NEDER-OVER-HEEMBEEK

Telefoon 02-262.02.60

Fax 02-268.84.40

E-mail info@busoheemschool2.be

Website www.busoheemschool2.be

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Brussel

Adres Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE

Scholengemeenschap SG GO Brussel

Adres Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE

CLB GO! CLB Brussel

Adres Technologiestraat 1 - 1082 SINT-AGATHA-BERCHEM

Dagen van het doorlichtingsbezoek 24-10-2016, 25-10-2016, 27-10-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 27-10-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 25-11-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Bart TABRUYN

Teamleden Lou BONTENS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leerpresetaties in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Opleidingsvorm 1 - Algemene en Sociale Vorming	8
3.1.1.2 Opleidingsvorm 2 - Beroepsgerichte Vorming	12
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	15
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Personeelsbeheer - Evaluatiesysteem	17
4.2 Leerbegeleiding	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
6.3 Wat moet de school verbeteren?	22
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	23
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	23

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoende handelingsplanmatig nastreven van de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leerprestaties.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de vijf fasen van handelingsplanning:
 - ♦ de beginsituatiebepaling
 - ♦ de doelenselectiefase
 - ♦ de voorbereidingsfase
 - ♦ de uitvoeringsfase
 - ♦ de evaluatiefase.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag geeft de vaststellingen weer van de doorlichting in de school voor buitengewoon onderwijs Heemschool II te Neder-Over-Heembeek. De school biedt onderwijs aan jongeren met een mentale of fysieke handicap. De onderwijsinspectie besliste, op basis van gegevens die ze vooraf onderzocht, om de vormingsonderdelen en processen te onderzoeken die vermeld zijn onder 2.1 en 2.2 in dit verslag. Verder onderzocht de onderwijsinspectie ook het beleid met betrekking tot de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de school, een selectie van de regelgeving en het algemeen beleid.

De school respecteert in grote mate de onderzochte regelgeving. Enkel de invulling van het extra uur voor bijscholing en begeleiding verloopt echter niet altijd volgens de wettelijke bepalingen. De handelingsplanning met het bieden van onderwijs op maat als doel, verloopt niet zoals het hoort. Dit is ook de voornaamste reden waarom beide onderzochte opleidingsonderdelen niet voldoen.

De Algemene en Sociale Vorming in opleidingsvorm 1 voldoet niet aan de verwachtingen van de overheid. Er is te weinig aandacht voor onderwijs op maat. Het team heeft geen overzicht van de vorderingen van de leerlingen. Hierdoor kan de school niet garanderen dat ze de gepaste doelen selecteert voor elke klas of leerling. De activiteiten die de leraren op klasniveau organiseren om de gekozen doelstellingen na te streven zijn niet altijd even goed gekozen. Sommige leraren hebben niet de gewoonte om systematisch na te gaan welke aanpassingen en ondersteunende maatregelen nodig zijn en niet iedereen gaat systematisch na welke methodieken en hulpmiddelen ze kunnen gebruiken of aanmaken. Andere leraren slagen er wel in activerende opdrachten aan te bieden die goed afgestemd zijn op het bevattingsniveau, de fysieke mogelijkheden en de ondersteuningsnoden van de leerlingen.

Ook de Beroepsgerichte Vorming in opleidingsvorm 2 voldoet niet. Net als in opleidingsvorm 1 ontbreekt een degelijk overzicht dat aangeeft welke doelen reeds bereikt werden in het verleden. Tot vorig schooljaar werd dit deels opgevangen door het afnemen van een goede test om de basisvaardigheden van elke leerling in kaart te brengen. Hoewel deze gegevens aanwezig zijn worden ze niet door alle leraren benut om doelen op maat te selecteren. Bovendien houdt niet iedereen voldoende rekening met de individuele doelen bij de keuze en de uitvoering van lesactiviteiten. De voorbereiding, organisatie en opvolging van de praktijklessen op verplaatsing en van de stage zijn een meerwaarde voor de opleiding. In beide onderzochte opleidingsonderdelen is er onvoldoende overleg tussen alle betrokkenen om de aanwezige expertise te delen en onderwijs op maat voor elke leerling te realiseren.

In het kwaliteitsonderzoek van de leerbegeleiding onderzoekt de onderwijsinspectie vooral het proces van handelingsplanning op schoolniveau. De school staat hier aan het begin van een ontwikkelingstraject. Het opvolgen van het handelingsplanmatig handelen van de leraren behoorde niet tot de schoolcultuur. Hierdoor hebben de leraren jaren gehandeld volgens eigen inzichten, zonder na te gaan of de aanpak wel ten volle gericht was op hedendaags onderwijs op maat. De nieuwe schoolleiding heeft reeds stappen ondernomen om tot een betere werking en een grotere gelijkgerichtheid te komen. Zo wordt het digitaal leerlingvolgsysteem sinds dit schooljaar anders benut om de evolutie van leerlingen in de toekomst beter te kunnen opvolgen.

De school heeft in de voorbije jaren onvoldoende aandacht besteed aan de wettelijke bepalingen van de personeelsevaluatie. Er vonden geen functionerings- of evaluatiegesprekken plaats en gepersonaliseerde functiebeschrijvingen zijn er niet. Dit is een inbreuk tegen de regelgeving. De huidige directeur hield vorig schooljaar wel individuele kennismakingsgesprekken met elk personeelslid om een zicht te krijgen op hun functioneren in de school. Dit leidde al tot organisatorische hervormingen om het welbevinden van sommige personeelsleden en de kwaliteit van het onderwijsaanbod te verbeteren. Ook is er een planning om de formele evaluatieprocedure op te starten en binnen afzienbare tijd af te ronden zoals de regelgeving voorschrijft.

Een grote verantwoordelijkheid voor het veranderingsproces dat in het afgelopen schooljaar werd opgestart ligt bij de nieuwe directeur. Zij werd een jaar voor deze doorlichting aangesteld en vormt samen met een orthopedagoge en een leraar het beleidsteam van de school. Sinds haar aanstelling waait een nieuwe wind door de school die heeft gezorgd voor een grote dynamiek en een veranderingsbereidheid bij de meeste leraren. Het team geeft aan de huidige vorm van leiding, waarbij vooral coachend wordt opgetreden, als stimulerend en ondersteunend te ervaren.

Het nieuwe beleidsteam stelde een plan van aanpak op waaruit blijkt dat de schoolleiding een goed zicht heeft op de meeste werkpunten van de school en dat ze terecht goede prioriteiten stelt. Veel aandacht ging noodgedwongen naar de grote verbouwingswerken die op het ogenblik van de doorlichting nog lopende zijn. Hierdoor kwam de schoolleiding nog niet tot een inhoudelijke uitwerking en aansturing van heel wat deelaspecten. Voorlopig ontbreekt een integrale en gedragen visie die aangeeft hoe de school kijkt naar onderwijs voor personen met een handicap. De onderwijsinspectie adviseert de schoolleiding om een beroep te doen op externe ondersteuning om een kwaliteitsvolle werking verder uit te bouwen.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De wijze waarop de lokale contactpersoon haar rol opneemt om hierover te waken is een voorbeeld van goede praktijk. Tijdens de doorlichtingsfase werden grote verbouwingswerken uitgevoerd op het schooldomein. In de nabije toekomst zullen heel wat pedagogische eenheden hun intrek nemen in de nieuwbouw die bijna gerealiseerd is. De aanpak van enkele kleine tekorten is in afwachting van oplossingen ten gronde opgenomen in de planning.

Uit het onderzoek van de structuuronderdelen, de onderwijsprocessen en het algemeen beleid blijkt dat de school nog heel wat werkpunten heeft. De onderwijsinspectie sluit de doorlichting af met een beperkt gunstig advies. Omwille van de heersende dynamiek en het vernieuwde beleid sinds het aanstellen van de huidige directeur wil de onderwijsinspectie deze directeur en haar voltallige schoolteam de kans geven om de volgende drie schooljaren het schoolbeleid verder bij te sturen en de handelingsplanmatige aanpak te verbeteren. Dit zal slechts mogelijk zijn mits alle personeelsleden zich betrokken voelen en bereid zijn om hun verantwoordelijkheid op te nemen. De onderwijsinspectie adviseert dat de school zich bij het veranderingsproces laat ondersteunen door externe begeleiding.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leerprestaties en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leerprestaties in de doorlichtingsfocus

Opleidingsvorm 1	Algemene en Sociale Vorming	
Opleidingsvorm 1	x	
Opleidingsvorm 2	Algemene en Sociale Vorming	Beroepsgerichte Vorming
Opleidingsvorm 2		x

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Personeelsbeheer

Evaluatiesysteem

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leerprestaties het volgende op.

3.1.1.1 Opleidingsvorm 1 - Algemene en Sociale Vorming

Voldoet niet

De school streeft de einddoelstelling en de decretale doelen onvoldoende na op een handelingsplanmatig wijze. Het proces van handelingsplanning is te weinig gericht op onderwijs op maat.

Beginsituatiebepaling Het team verzamelt relevante gegevens over de nieuwe leerlingen. Dit gebeurt
Beeldvorming multidisciplinair, wat positief is. Het team wendt de verzamelde informatie
Functionele neerslag goed aan voor het opstellen van het startdossier. Hiervan is een functionele
Actualisering neerslag te vinden op het digitale schoolplatform en in een klasmap. De meeste
betrokkenen beschikken over een goed overzicht van de opvoedings- en de
ondersteuningsbehoeften van de leerlingen. Ook de behoefte aan medicatie en
lichamelijke verzorging zijn overzichtelijk in kaart gebracht.

De actualisering en verfijning van de beginsituatiebepaling krijgen echter te weinig aandacht. Het team heeft onvoldoende zicht op de maatschappelijke en functionele kennis en vaardigheden die de leerlingen al wel of nog niet hebben verworven in relatie tot de decretale ontwikkelingsdoelen en tot de einddoelstelling. De vorderingen van de leerlingen gedurende de schoolloopbaan zijn te weinig in kaart gebracht. Hierdoor ontbreekt een degelijke basis voor een doelenselectie op maat.

Doelenselectiefase De teamleden hanteren het decretale doelenkader als referentiekader voor de
Doelenkaders selectie van zowel klas- als individuele doelen. De school beschikt over een
Horizontale en verticale afstemming degelijke databank met schooleigen doelen om de globaal geformuleerde
Op maat decretale ontwikkelingsdoelen te concretiseren in deelhandelingen voor de drie
Evenwichtig aanbod ontwikkelingsdomeinen. Dit is een goede eerste aanzet om de horizontale en
Multidisciplinair overleg verticale afstemming te bewaken.

Het selecteren van doelen op maat is een knelpunt. De klasdoelen zijn zelden gebaseerd op een analyse van de onderwijsnoden. Zoals reeds vermeld bij de beginsituatiebepaling ontbreekt hiervoor een degelijk overzicht van de vorderingen per leerling. Voor een groot deel van het onderwijsaanbod zijn de doelen bepaald door op voorhand vastgelegde activiteiten. Deze handelswijze garandeert onvoldoende onderwijs op maat.

De meeste teamleden selecteren volgens de schoolafspraken doelen uit verschillende contexten en rubrieken. Dat is een goede eerste aanzet om te waken over een evenwichtig aanbod. Maar door het ontbreken van een overzicht van de geselecteerde doelen van de voorbije schooljaren is het onduidelijk hoe vaak sommige doelen al aan bod kwamen in de schoolloopbaan. Het is ook onduidelijk waarom bepaalde doelen wel of niet zijn geselecteerd. De doelen uit de rubrieken 'ICT' en 'zelfsturing' komen te weinig aan bod voor de leerlingen waarvoor dit relevant is. Dit is een verbeterpunt.

Voor een beperkt aantal aspecten is er voor alle leerlingen een individuele doelenselectie op basis van vastgestelde opvoedings- of onderwijsbehoeften. De gehanteerde systematiek voor deze individuele handelingsplanning is waardevol. Het multidisciplinair overleg over de individuele handelingsplanning is een meerwaarde en een goede eerste aanzet tot begeleiding op maat. Deze doelenselectie volstaat niet om te kunnen spreken van onderwijs op maat.

Vorbereidingsfase
Planning
Groeperingsvorm
Multidisciplinair
Methodiek en werkvormen
Infrastructuur en uitrusting
Vakgroepwerking

De planning van het onderwijsaanbod op schoolniveau voor dit schooljaar is duidelijk en verantwoord. De pedagogische eenheden zijn samengesteld volgens relevante criteria die onder meer goed gericht zijn op het bieden van pedagogisch comfort. De planning van de activiteiten ligt vast in een wekelijks activiteitenrooster. Er zijn duidelijke afspraken over de extra ondersteuning door paramedici of door een extra leraar. De planning van het wekelijkse activiteitenaanbod is evenwichtig gericht op de contexten wonen en vrije tijd. Voor de leerlingen die het aankunnen is er ook een planning gericht op het inoefenen van arbeidsmatige activiteiten. Sinds dit schooljaar is er ook een klasdoorbrekende atelierwerking opgenomen in het wekelijkse activiteitenrooster. Dit is een goede aanzet om onder meer keuzevaardigheden bij te brengen, maar omdat de leerlingen niet zelf mogen kiezen aan welk atelier ze deelnemen is deze meerwaarde van de atelierwerking nog niet benut.

De voorbereiding van het onderwijsaanbod op klasniveau is erg leraarafhankelijk. Voor sommige pedagogische eenheden is er een kwaliteitsvolle planning en voorbereiding. Voor sommige andere pedagogische eenheden is de planning erg summier en is de differentiatie van het onderwijsaanbod te weinig op voorhand gepland. Sommige leraren slagen erin om leeftijdsadequate en activerende opdrachten voor te bereiden die goed afgestemd zijn op het bevattingsniveau, de fysieke mogelijkheden en de ondersteuningsnoden van de leerlingen. Uit de voorgelegde documenten blijkt dat niet alle leraren bij de voorbereiding van het onderwijsaanbod rekening houden met deze relevante criteria. Sommige leraren hebben niet de gewoonte om systematisch na te gaan welke aanpassingen en ondersteunende maatregelen nodig zijn om bepaalde vooropgestelde doelen na te streven. Niet alle leraren gaan systematisch na welke methodieken en hulpmiddelen ze kunnen gebruiken of aanmaken om leerlingen bij de aangeboden activiteiten te ondersteunen. Uit onder meer de leerlingenrapporten blijkt dat enkele leraren leerlingen omwille van een fysieke beperking niet laten deelnemen aan opruim- of kookactiviteiten. Het team heeft voor deze leerlingen niet nagegaan welke hulpmiddelen ze kan inschakelen of welke aanpassingen er nodig zijn om de leerlingen toch actief bij deze activiteiten te betrekken.

Het team benut te weinig de deskundigheid van de kinesitherapeuten op dit vlak. Hierdoor is er onvoldoende aandacht voor het planmatig voorbereiden van onderwijs op maat van deze specifieke doelgroep.

De afstemming tussen het individuele therapieaanbod en de klassikale aanpak is in sommige pedagogische eenheden niet optimaal. Dit is bijvoorbeeld het geval voor het aanleren en inoefenen van SMOG (spreken met ondersteuning van gebaren). Leerlingen krijgen hiervoor individuele therapie of klassikale instructies van een logopedist, maar zij krijgen niet voldoende kansen om deze communicatiemethode verder in te oefenen. Dit komt omdat niet alle begeleidende leraren deze methode onder de knie hebben. Dit remt de communicatieve ontwikkeling van deze jongeren af. Kansen om onderwijs op maat te bieden blijven hierdoor onbenut.

Globaal genomen voldoet de uitrusting en infrastructuur om de vooropgestelde doelen na te streven. Wegens verbouwingswerken is er geen degelijke uitgeruste huishoudklas, waardoor de school tijdelijk niet alle doelen van de cluster 'huishoudelijke redzaamheid' met voldoende diepgang kan nastreven. Sommige leraren slagen erin om van hun klas een aangename en goed gestructureerde leef- en leeromgeving te maken, ondanks de verouderde staat van de gebouwen.

Er is geen vakgroepwerking. Mee hierdoor zijn er geen kansen om te reflecteren over de eigen aanpak.

Uitvoeringsfase

Planmatige aanpak

Methodiek en werkvormen

Individualisatie en differentiatie

Net als de voorbereiding is de uitvoering van het onderwijsaanbod leraarafhankelijk. Sommige leraren bieden een eigentijds, uitdagend, activerend en leeftijdsadequaat onderwijsaanbod. Maar tijdens klasbezoeken kon de onderwijsinspectie vaststellen dat methodieken en werkvormen in sommige lessen niet optimaal afgestemd zijn op de doelgroep. In sommige lessen was er onvoldoende les- of oefenmateriaal en compenserende hulpmiddelen aanwezig, waardoor niet alle leerlingen voldoende actief bij de les betrokken waren. In sommige klassen besteden de leraren te weinig aandacht aan het scheppen van een sfeer die past bij de gekozen activiteit.

Niettegenstaande sommige leerlingen tijdens de individuele therapie een spraakcomputer leren gebruiken, zijn daar tijdens de klassikale momenten weinig sporen van terug te vinden. Dit wijst nogmaals op te weinig aandacht voor de afstemming tussen de individuele therapie en de klasactiviteiten. Het team realiseert niet voor alle leerlingen voldoende onderwijs op maat.

Evaluatiefase
Visie en afspraken
Systeem of instrument
Gelinkt aan
doelen/diagnostisch
Valide
Evenwichtig en representatief
Rapportering

Tot en met vorig schooljaar verliep de dagelijkse en periodieke evaluatie volgens eigen inzichten van de leraren. Dit schooljaar zijn er duidelijke afspraken gemaakt over de periodieke evaluatie van de geselecteerde doelen. Deze afspraken zijn een goede aanzet om de evaluatie op een gelijkgerichte manier te kunnen uitvoeren. Het effect van deze afspraken kan op dit ogenblik nog niet ingeschat worden.

De evaluaties van vorig schooljaar zijn niet valide, evenwichtig en representatief en niet diagnostisch. Er is geen systematische evaluatie van de vooropgestelde klasdoelen. Hierdoor is er geen valide basis voor een nieuwe doelenselectie.

De doelen uit het individueel handelingsplan zijn meestal periodiek geëvalueerd. Hierover is er een transparante neerslag in het leerlingvolgsysteem. In enkele gevallen is er geen evaluatie van een individueel doel. De reden hiervoor is onduidelijk en is niet gemotiveerd in het individuele handelingsplan.

De informatieve waarde van het rapport is leraarafhankelijk. Sommige rapportcommentaren staan los van de vooropgestelde klasdoelen. Sommige rapporten vermelden ontwikkelingsgerichte feedback, maar in een aantal rapporten komt de feedback erg kwetsend en ongevoelig over. Het rapport geeft in sommige gevallen aan dat het onderwijsaanbod niet in voldoende mate afgestemd is op de noden van de leerlingen.

Van één pedagogische eenheid zijn de rapporten een voorbeeld van goede praktijk. Deze zijn informatief en vermelden ontwikkelingsgerichte feedback die helder is voor de ouders. Er is eveneens feedback met pictogrammen en aangepast beeldmateriaal die betekenisvol is voor de leerlingen.

SMT De school maakt slechts voor één leerling gebruik van de mogelijkheid om sociaal maatschappelijke training in te richten. Hierdoor benut ze niet alle kansen om het onderwijsaanbod te variëren en aantrekkelijk en uitdagend te maken voor de oudere leerlingen. De school mist hierdoor kansen om de leerlingen met voldoende diepgang voor te bereiden op de finaliteit van de opleidingsvorm. Het onderwijsaanbod mist de realiteitstoets: de school kan niet nagaan of de leerlingen de opgedane functionele maatschappelijke kennis en vaardigheden ook kunnen toepassen in hun toekomstig leefmilieu.

3.1.1.2 Opleidingsvorm 2 - Beroepsgerichte Vorming

Voldoet niet

De school streeft de einddoelstelling na, maar doet dit onvoldoende handelingsplanmatig. Aangezien er tot op heden weinig of geen valide evaluatiegegevens bewaard werden, kan de school niet aantonen dat de gekozen doelstellingen geselecteerd werden op basis van vastgestelde noden of tekorten. Het proces van handelingsplanning is te weinig gericht op onderwijs op maat. De handelingsplanmatige aanpak wordt bovendien niet of onvoldoende multidisciplinair bepaald.

Beginsituatiebepaling

Beeldvorming
Functionele neerslag
Actualisering

De school verzamelt relevante gegevens over de nieuwe leerlingen en brengt deze samen op het digitaal schoolplatform. Voor leerlingen die zich vanaf dit schooljaar inschrijven wordt alle aangeleverde informatie samengevat in één overzichtelijk intakeformulier op het digitale schoolplatform. Voor de andere leerlingen is de initiële beginsituatie vaak te vaag omschreven in een feitenfiche. De informatie in deze documenten is voornamelijk gericht op opvoedings- en ondersteuningsbehoeften. Het team besteedt onvoldoende aandacht aan een verdere verfijning en actualisering van dit startdossier. Tot vorig schooljaar hanteerde de school een genormeerd testsysteem om de basishandvaardigheden van elke nieuwe leerling te meten en deze uit te drukken in termen van industrieel functioneren. Deze testresultaten worden op het digitale schoolplatform bewaard en zijn wel voldoende geactualiseerd. Ze vormen een goede basis om te komen tot een doelenselectie op maat van elke leerling. Het team heeft echter geen zicht op al dan niet verworven vaardigheden en competenties die niet rechtstreeks werden gemeten met het hogergenoemde testsysteem. De overige evaluatiegegevens in het digitale leerlingvolgsysteem zijn ontoereikend of ontbreken volledig om tot een geactualiseerde en integrale beginsituatiebepaling te komen. Door omstandigheden wordt de genormeerde test dit schooljaar niet afgenomen waardoor ook deze waardevolle beeldvorming tijdelijk ontbreekt.

Doelenselectiefase

Op maat
Evenwichtig aanbod
Doelenkaders
Horizontale en verticale afstemming
Multidisciplinair overleg

De school hanteert het decretaal doelenkader als referentiekader voor de doelenselectie. De doelenselectie per pedagogische eenheid is gericht op het nastreven van de einddoelstelling, maar te weinig gebaseerd op een grondige analyse van de beginsituatie van de leerlingen. Niet voor alle vakken is er een verband tussen de geselecteerde doelen en de vastgestelde noden of tekorten. De doelenselectie gebeurt bovendien niet multidisciplinair. Door een gebrek aan overleg en afspraken is er onvoldoende horizontale en verticale afstemming. De leraren hebben geen zicht op de reeds nagestreefde doelen doorheen de schoolloopbaan. Opvallend is dat niet alle leraren op de hoogte zijn van de specifieke beginsituatie of individuele doelen van alle leerlingen waaraan zij les geven.

Dit schooljaar startte de school met een nieuwe werkwijze om doelen te selecteren in het digitale platform. Deze werkwijze biedt wel de mogelijkheid om in de toekomst een overzicht te genereren.

Vorbereidingsfase

Planning
Multidisciplinair
Samenwerking ASV-BGV
Methodiek en werkvormen
Vakgroepwerking
Infrastructuur en uitrusting

Het team vertrekt vanuit een vaste weekplanning die bij aanvang van elk schooljaar wordt vastgelegd. In deze weekplanning is vaak ook de leeractiviteit al vastgelegd. Sommige teamleden durven hiervan onvoldoende afwijken en houden zo te weinig rekening met de individuele noden en geselecteerde doelen. Niet alle leraren hebben voldoende aandacht voor planmatige differentiatie.

Een goede vakgroepwerking ontbreekt. Het team heeft nog geen afspraken gemaakt die een evenwichtige doelenselectie en een passend aanbod garanderen voor alle componenten van de context werken. Enkel voor het aanleren van technische competenties werd dit schooljaar een document opgesteld dat een goede aanzet is om te komen tot een samenhangende en opbouwende leerlijn. Voor sommige lesactiviteiten is er echter te weinig graduele opbouw in moeilijkheidsgraad waardoor het aantal nagestreefde doelen beperkt en onveranderd blijft, ook al is de vaardigheid verworven. Er zijn geen afspraken over methodieken of werkvormen. Elke leraar hanteert naar eigen vermogen, weliswaar met volle inzet, eigen methodes, werkvormen en oefenmateriaal. Er gebeurde nog geen zelfreflectie op vakgroepniveau om expertise te delen en van elkaar te leren. Hierdoor worden niet alle leerkanalen benut. Het team verdient een pluim voor de zelfontwikkelde materialen en stappenplannen.

De samenwerking met de leraren Algemene en Sociale Vorming en met paramedici is gering. Dit bemoeilijkt een horizontale afstemming en het multidisciplinair nastreven van al dan niet gezamenlijk gekozen doelen. De stage wordt wel gezamenlijk en op een degelijke wijze voorbereid. De infrastructuur voldoet nipt. De recent verworven transportband kan in de huidige infrastructuur niet gebruikt worden. Dit is een gemiste kans om de kwaliteit van de arbeidstraining te verhogen.

Uitvoeringsfase

Planmatige aanpak
Flexibiliteit
Methodiek en werkvormen
Individualisatie en differentiatie

Elke leraar voert zijn eigen planning uit. De flexibiliteit waarmee dit gebeurt, is leraarafhankelijk. Individualisatie en differentiatie gebeuren voor de meeste lessen ad hoc en vanuit een buikgevoel, maar onvoldoende vanuit een planmatige voorbereiding, afgestemd op de vastgestelde noden.

De werken voor derden zijn een meerwaarde en bieden de leerlingen kansen om op een uitdagende en motiverende wijze vaardigheden te verwerven. Het is echter onduidelijk hoe dit in het didactisch programma van de opleiding wordt opgenomen en wie bewaakt of dit in het opleidingsplan van elke leerling past. De atelierwerking die dit schooljaar werd opgestart, biedt eveneens kansen om de kwaliteit van de opleiding te verhogen en is een lovenswaardig initiatief. De beroepsgerichte ateliers zijn echter niet ten volle gericht op een bredere job-oriëntering die past binnen de einddoelstelling van opleidingsvorm 2. Ook wordt niet voor alle ateliers vertrokken vanuit doelen, maar eerder vanuit de gekozen activiteit. Het schoolteam heeft onvoldoende vastgelegd wat ze wil bereiken met de atelierwerking, vooraleer de leeractiviteiten werden gekozen. Ook hierover is er te weinig multidisciplinair overleg en onderlinge afstemming. Uit lesobservaties en gesprekken blijkt een grote motivatie en betrokkenheid bij de meeste leraren, alsook de positieve benadering van alle leerlingen.

Evaluatiefase <i>Visie en afspraken</i> <i>Systeem of instrument</i> <i>Gelinkt aan</i> <i>doelen/diagnostisch</i> <i>Valide</i> <i>Overgangscriteria</i> <i>Rapportering</i> <i>Procesevaluatie</i>	Tot op heden is er geen valide en evenwichtige periodieke evaluatie. De evaluatiegegevens die terug te vinden zijn in het digitaal leerlingenvolgsysteem zijn onvoldoende gelinkt aan gekozen doelen. Ze zijn vooral gericht op attitudes en te vaag wanneer het over verworven vaardigheden gaat. Hierdoor is de diagnostische waarde te gering. Er zijn geen formele afspraken in verband met eventuele overgangscriteria tussen de eerste en tweede fase. Elke leraar heeft een eigen systeem om leerlingen permanent te evalueren. Hierdoor hebben zij een vrij goed zicht op vorderingen die leerlingen doorheen het lopende schooljaar maken voor de doelen die in hun eigen les aan bod komen. Deze evaluatie is echter niet altijd gelinkt aan de geselecteerde doelstellingen in het individueel handelingsplan en ze wordt niet systematisch bewaard of gedeeld met collega's. Hierdoor is er onvoldoende kans om multidisciplinair te evalueren en het cyclisch proces van handelingsplanning verder vorm te geven. Het rapport is weinig informatief en niet gelinkt aan de doelen. De toelichting in verband met de technische competenties is onvoldoende concreet en geeft niet weer wat er in de voorbije periode werd nagestreefd. De schoolleiding was reeds op de hoogte van deze tekorten in de handelingsplanmatige aanpak en startte daarom een verbeterproces om het eigen systeem van handelingsplanning te verbeteren. De aanpassingen in het digitale leerlingenvolgsysteem zijn een eerste stap om tot een gelijkgerichte werkwijze te komen, maar de vakgroep staat nog aan het begin van een ontwikkeltraject om de eigen aanpak bij te sturen en het cyclisch proces van handelingsplanning te realiseren.
Werkplekieren	Zowel de stage als de praktijklessen op verplaatsing worden goed voorbereid en opgevolgd. Er is een goede samenwerking met de lokale beschutte werkplaatsen om de onderwijsactiviteiten in het bedrijf kwaliteitsvol in te vullen en op te volgen. Deze invulling is een meerwaarde voor de opleiding en biedt leraren en leerlingen de kans om kennis te maken met de verwachtingen van het werksmilieu. Toch wordt nog weinig rekening gehouden met signalen vanuit dit werksmilieu om het eigen schoolaanbod gericht bij te sturen waar nodig. De evaluatie van de stage is kwaliteitsvol. De periodieke evaluatie in het leerlingenvolgsysteem is echter niet afgestemd op de stage-evaluatie. De school kan niet aantonen dat deze stage-evaluatie aangewend wordt om het onderwijsleerproces bij te sturen.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze haar situatie na op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles, risicoanalyses en inspraak van het personeel uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen. De wijze waarop de lokale contactpersoon in deze school haar rol opneemt is hierin van doorslaggevend belang.

De meeste tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere worden aangepakt door de grote infrastructuurwerken die volop in uitvoering zijn of ze zijn opgenomen in de planning. Zodra de nieuwbouw is afgewerkt zullen heel wat pedagogische eenheden naar het nieuwe gebouw overgebracht worden.

Nog niet alle personeelsleden voelen zich aangesproken om op eigen niveau optimaal bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving. De verouderde staat van verschillende lokalen waar de school momenteel gebruik van maakt en de naderende verhuis naar de nieuwbouw zijn mogelijke oorzaken hiervoor.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst en de externe dienst, blijken er meerdere tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid. De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting de meeste lesplaatsen van de school en stelde vast dat vrijwel alle opgemerkte tekorten reeds waren opgelost. Toch liet de school na om voor enkele kleinere gekende risico's maatregelen te nemen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren. Zo is er nog steeds valgevaar in de turnzaal en op andere plaatsen in het gebouw en een legionellapreventieplan ontbreekt. Deze tekorten werden ook in het doorlichtingsverslag (2015) van de lagere school opgenomen.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoort en wegwerkt en de realisatie van de bijna voltooide nieuwbouw, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Personeelsbeheer - Evaluatiesysteem

- Doelgerichtheid** Er is zowel binnen de scholengroep als binnen de eigen school een duidelijke visie op personeelsevaluatie. Dit blijkt onder meer uit het plan van aanpak dat het kernteam recent opstelde en uit de procedure die voorhanden is. Deze visie werd voorlopig echter onvoldoende geïmplementeerd. Door een misverstand ging de nieuwe directeur er vanuit dat de evaluatieprocedure nog niet formeel opgestart kon worden. Enige aandacht voor doelgerichtheid blijkt wel uit de formele kennismakingsgesprekken die de directeur in afwachting met alle personeelsleden voerde om een zicht te krijgen op het functioneren van elk van hen. De doelgerichtheid van deze gesprekken blijkt onder meer uit de wijzigingen in de personeelsorganisatie en uit andere organisatorische maatregelen die reeds getroffen werden n.a.v. deze gesprekken.
- Ondersteuning** Er zijn geen sporen terug te vinden van ook maar enige vorm van personeelsevaluatie gedurende de voorbije schooljaren. De huidige directeur was dan ook verplicht om de procedure volledig te heropstarten. Er zijn geen sjablonen, verslagen of andere documenten om op terug te vallen waardoor deze vorm van structurele ondersteuning ontbreekt. Waarom dit in het verleden aan de aandacht van de schoolleiding ontsnapt is, kan niet verklaard worden maar wijst wel op een afwezigheid van ondersteuning in het verleden.
- Doeltreffendheid** Omdat er in de schooljaren voorafgaand aan de aanstelling van de nieuwe directeur geen functionerings- en evaluatiegesprekken zijn gevoerd, was er in het verleden te weinig aandacht voor de doeltreffendheid van dit proces. Vanuit een goede zelfreflectie heeft de huidige schoolleiding de aandacht voor doeltreffendheid aanzienlijk verhoogd. Zij ondernam reeds stappen om een zicht te krijgen op het handelen van haar personeel en stelde een duidelijk plan van aanpak op om de eigen werking i.v.m. het proces van personeelsevaluatie sterk bij te sturen.
- Ontwikkeling** Op het niveau van de Scholengroep zijn nieuwe algemene functiebeschrijvingen in ontwikkeling op het ogenblik van de doorlichting. De schoolleiding stelde reeds een planning op om hier onmiddellijk mee aan de slag te gaan zodra deze goedgekeurd worden. Er is een planning om nog dit schooljaar aan de hand van planningsgesprekken tot gepersonaliseerde functiebeschrijvingen te komen en de cyclus van personeelsevaluatie al in het volgende schooljaar te vervolmaken. Hoewel het voor de huidige directeur niet mogelijk was om een gedegen personeelsevaluatie op te zetten en te voltooien sinds haar aanstelling, kan de onderwijsinspectie niet anders dan een inbreuk tegen de regelgeving op dit vlak vast te stellen, gezien de evaluatie van het personeel momenteel niet conform de regelgeving verloopt.

Inbreuk(en) op regelgeving Het personeel wordt niet geëvalueerd conform het Decreet van 27/03/1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Op schoolniveau is er reeds jaren een visie op handelingsplanning, maar deze is niet transparant gecommuniceerd en opgevolgd waardoor het team jarenlang heeft gehandeld en gepland volgens eigen inzichten. Het is onduidelijk of deze visie gericht was op het verstrekken van onderwijs op maat. Uit de erkenningsonderzoeken blijkt immers dat in beide opleidingsvormen onderwijs op maat erg weinig tot uiting komt.

Recentelijk heeft de schoolleiding gecommuniceerd over een nieuwe visie, maar deze is nog niet transparant vastgelegd en is ook nog niet ten volle geïmplementeerd. Omdat er in het verleden erg weinig aandacht was voor een gelijkgerichte aanpak is de gezamenlijke doelgerichtheid heel beperkt.

Op klasniveau hebben de leraren recentelijk een duidelijke visie uitgewerkt op het activiteiten aanbod en op het gebruik van sommige orthodidactische methodes. Deze visies zijn nog niet getoetst aan de keuze van de school om te handelen volgens de principes van het burgerschapsparadigma.

Ondersteuning Sinds dit schooljaar is er hernieuwde aandacht voor de ondersteuning van het proces van handelingsplanning. De school veranderde het design van haar leerlingvolgsysteem, goed rekening houdende met de verschillende fases van het cyclisch proces van handelingsplanning. Dit komt de functionaliteit van het systeem ten goede. Er is een coördinator die het team begeleidt bij de verschillende stappen in het proces van handelingsplanning. Deze ondersteuning is vooral gericht op de technische en de procesmatige aanpak. De ondersteuning op inhoudelijk, orthodidactisch en orthopedagogisch vlak is op dit ogenblik nog te weinig verzekerd. De school benut hiervoor onvoldoende de interne deskundigheid van paramedici. Ze doet ook erg weinig beroep op de expertise van externe organisaties die vertrouwd zijn met de doelgroep en hun toekomstig leefmilieu.

De klassenraadplanning laat sinds dit schooljaar in goede mate multidisciplinair overleg toe, maar de nieuwe werkwijze staat nog aan het begin van een ontwikkelingsproces.

De organisatie van het extra uur bijscholing/begeleiding verloopt niet ten volle conform de richtlijnen van de omzendbrief. Sommige teamleden besteden dit bijkomend uur onterecht aan de evaluatie van lesactiviteiten, het voorbereiden van schoolgebonden festiviteiten en het houden van toezicht tijdens de middagpauze.

Doeltreffendheid De voorbije schooljaren was er te weinig aandacht voor de doeltreffendheid van de leerbegeleiding. Het opvolgen van het handelingsplanmatig handelen van de leraren behoorde niet tot de schoolcultuur. Hierdoor hebben de leraren jaren gehandeld volgens eigen inzichten, zonder na te gaan of de aanpak wel ten volle gericht was op hedendaags onderwijs op maat.

De nieuwe schoolleiding heeft enkele initiatieven genomen om de kwaliteit van de handelingsplanning te verbeteren. Op basis van een zelfreflectie hebben de schoolleiding en het middenkader de eigen handelingsplanmatige aanpak geëvalueerd en een plan van aanpak opgemaakt voor een grondige bijsturing en een gelijkgerichte aanpak.

Maar, goede intenties zijn er ook in het verleden al geweest. Dit blijkt uit het opvolgingsverslag van 2011. Die goede intenties uit het verleden zijn echter nog niet geïmplementeerd. De school heeft onvoldoende gevolg gegeven aan de opmerkingen van de onderwijsinspectie uit het opvolgingsverslag van 2011. Dit wijst op weinig openheid voor externe beoordeling in het verleden. De school heeft haar eigen aanpak niet bijgestuurd en heeft haar eigen intenties niet uitgevoerd. De school heeft haar interne kwaliteitszorg op vlak van handelingsplanning niet ernstig aangepakt.

Ontwikkeling Er zijn in het verleden al enkele initiatieven genomen om de handelingsplanmatige aanpak op schoolniveau bij te sturen. De ontwikkelingsdynamiek die is vastgesteld bij de opvolgingsdoorlichting in 2011 is een aantal jaren stil gevallen. De huidige directeur heeft samen met het huidige middenkader een grote inspanning gedaan om het team weer te motiveren om de afspraken over handelingsplanning te actualiseren. Uit de gesprekken tijdens de doorlichting blijkt dat het schoolteam deze inspanningen van de schoolleiding en het middenkader erg waarderen.

Inbreuk(en) op regelgeving De inhoudelijke invulling van het uur bijscholing- en begeleiding is niet volledig conform 4.15.3 van de omzendbrief 'Omkadering in het buitengewoon secundair onderwijs' - SO/2011/01(buso).

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Kort na de start van het vorige schooljaar werd de huidige directeur aangesteld. Zij heeft reeds jaren ervaring als leidinggevende en projectcoördinator in de Scholengroep maar was voor het opnemen van deze functie slechts weinig betrokken bij het inhoudelijk aspect van het buitengewoon onderwijs. Samen met een orthopedagoge en een leraar die halftijds is vrijgesteld van lesopdracht om een coördinerende functie op te nemen, vormt de directeur het kernteam dat het beleid van de school op zich neemt.

Uit gesprekken met leraren en ondersteunend personeel blijkt dat er een nieuwe dynamiek heerst in de school waarbij er open gecommuniceerd wordt en een transparant beleid wordt nagestreefd. Hoewel de taakverdeling tussen de leden van het kernteam informeel is besproken, leidde dit nog niet tot een specifieke taakomschrijving of een duidelijk mandaat om het schoolteam aan- of bij te sturen. Voorlopig nemen de leden van het kernteam enkel een coachende rol op waarbij ze vertrouwen op de inzet en de verantwoordelijkheidszin van het personeel. Het schoolteam geeft aan deze leiding als ondersteunend te ervaren.

Een systematische controle waarbij de schoolleiding waakt over de inhoudelijke kwaliteit van het geboden onderwijs is nodig maar ontbreekt. Het is onduidelijk of het voltallige schoolteam over voldoende terreinkennis beschikt om de aanwezige expertise te erkennen en aan te wenden maar zeker ook om ze uit te breiden waar nodig.

Visieontwikkeling Recent werd een nieuwe algemene schoolvisie uitgewerkt en voor meerdere aspecten van de schoolwerking zijn er uitgeschreven visieteksten. Tijdens een tweedaagse met het personeel die de school onlangs zelf organiseerde en waar het voltallige team aan deelnam, werden sommige van deze visieteksten herwerkt. Visieteksten waarvoor dit nog niet gebeurde zijn soms sterk verouderd en weinig schooleigen. Gezien deze nieuwe stap in een gezamenlijke visieontwikkeling pas enkele weken voor de doorlichting plaatsvond, is het nog te vroeg om resultaten hiervan in de dagelijkse werking op te merken. Deze tweedaagse is alleszins een lovenswaardig initiatief dat bijdraagt tot het creëren van een positief schoolklimaat en het realiseren van een gelijkgerichte visie in de toekomst.

Toch ontbreekt voorlopig een integrale visie die aangeeft hoe de school kijkt naar onderwijs voor personen met een handicap. Een gedragen visie waaruit blijkt dat de school afstand neemt van het normalisatieparadigma en vorm geeft aan de nieuwe visie op het burgerschapsparadigma, ontbreekt. Nog niet alle leraren zijn doordrongen van dit principe waarbij onderwijs hoort te focussen op het ontdekken van de individuele mogelijkheden en kansen moet bieden tot het ontplooiën van die mogelijkheden. In sommige lessen gaan leraren onvoldoende uit van deze mogelijkheden en zoeken ze te weinig actief naar ondersteuningsmaatregelen om een maximale integratie en een actieve participatie in de lessen en in de maatschappij te garanderen.

- Besluitvorming** Alle wettelijke participatieorganen zijn aanwezig. Via een leerlingenraad in opleidingsvorm 2 kunnen ook leerlingen zich laten horen en maken ze actief kennis met gezamenlijke besluitvorming.
- In verschillende werkgroepen kunnen de leraren zich engageren in de besluitvormingsprocessen. De directeur tracht waar relevant alle belanghebbenden te betrekken bij het nemen van beslissingen. Zo kan het lerarenteam onder meer zelf beslissen waaraan het budget voor de inrichting van enkele nieuwe klassen besteed wordt en mochten ze de recent gestarte atelierwerking autonoom vorm geven. Uit het plan van aanpak blijkt de intentie van de directeur om het kernteam uit te bouwen tot een pedagogisch college dat personeelsleden uitnodigt wanneer aspecten van de schoolwerking die hen aanbelangen, worden besproken. Dit is een mogelijkheid om een gedeeld leiderschap meer formeel vorm te geven en structureel te verankeren.
- Kwaliteitszorg** Veel aandacht van de directeur ging het voorbije jaar noodgedwongen naar het opvolgen van de infrastructurele werken die tijdens de doorlichting volop in uitvoering zijn. Uit het plan van aanpak blijkt dat de schoolleiding in deze korte periode eveneens een goed zicht heeft verworven op de knelpunten op schoolniveau. Het ambitieuze plan richt zich immers terecht op de integrale schoolwerking en legt meer dan eens de vinger op de wonde. Het toont aan dat de schoolleiding weet welke veranderingsprocessen nodig zijn en hoe deze processen te faciliteren. Hoe de inhoudelijke uitwerking en invulling van heel wat deelaspecten vorm moet krijgen is nog onduidelijk. Hiervoor zal de schoolleiding mogelijk hulp van externe deskundigen nodig hebben.
- Het beleidsteam heeft nog niet voldoende zicht op de pedagogische invulling op de klasvloer. Het ontbreken van een degelijke personeelsevaluatie is hier mede oorzaak van.
- Het reflectief vermogen van de school is eerder laag. Er is nog geen cultuur van zelfreflectie waarbij alle personeelsleden bereid zijn hun eigen handelen kritisch in vraag te stellen en er ontbreekt structureel overleg met ruimte voor en een positieve houding ten aanzien van een gezamenlijke zelfreflectie. Tot op heden heeft de school weinig gevolg gegeven aan de opmerkingen uit het vorige doorlichtingsverslag en de opvolging ervan. Dit toont aan dat ook het responsief vermogen van de school in de voorbije jaren erg laag was.
- De aandacht van de lokale contactpersoon voor de kwaliteitsbewaking van de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne is wel een voorbeeld van goede praktijk.
- Deliberatie** Ondanks de tekorten voor beide doorgelichte structuuronderdelen en het ontbreken van een integrale en breed gedragen visie op het geboden onderwijs, besluit de onderwijsinspectie om als eindbeoordeling de school een beperkt gunstig advies te geven. Er zijn immers duidelijke stappen gezet om meerdere processen kwaliteitsvol op te starten of uit te bouwen maar de school staat aan het begin van een ontwikkelingstraject. De nieuwe directeur is pas sinds september 2015 in dienst en had tijdens deze korte periode nog niet de mogelijkheid om alle aspecten van de schoolwerking passend bij te sturen. De onderwijsinspectie beveelt aan dat de school een beroep doet op externe hulpverlening om een kwaliteitsvolle werking verder uit te bouwen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De beginsituatiebepaling gericht op detecteren van opvoedings- en ondersteuningsnoden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het verhogen van de aandacht voor de doeltreffendheid en de ontwikkeling van het evaluatiesysteem voor het personeel sinds de start van dit schooljaar;
- de aandacht voor de technische en procesmatige ondersteuning van de handelingsplanmatige aanpak sinds de start van dit schooljaar.

Wat betreft het algemeen beleid

- De open communicatie en het voeren van een transparant beleid;
- de planmatige verbetering van de schoolwerking, vanuit een goede zelfevaluatie en gericht op de integrale schoolwerking.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het benutten van de interne deskundigheid van paramedici;
- het benutten van externe deskundigheid voor de inhoudelijke bijsturing van het onderwijsaanbod;
- de aandacht voor de doelgerichtheid en de ondersteuning van het evaluatiesysteem voor personeel.

Wat betreft het algemeen beleid

- Een systematische controle van de inhoudelijke kwaliteit van het geboden onderwijs;
- de uitwerking van een gedragen schoolvisie op het burgerschapsparadigma;
- de structurele verankering van het gedeeld leiderschap.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het handelingsplanmatig nastreven van de einddoelstelling en de decretale ontwikkelingsdoelen in opleidingsvorm 1;
- het handelingsplanmatig nastreven van de einddoelstelling en de decretale ontwikkelingsdoelen in opleidingsvorm 2.

Wat betreft de regelgeving

- De inhoudelijke invulling van het uur bijscholing- en begeleiding, conform 4.15.3 van de omzendbrief 'Omkadering in het buitengewoon secundair onderwijs' - SO/2011/01(buso);
- de evaluatie van het personeel conform het Decreet van 27/03/1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende handelingsplanmatig nastreven van de onderwijsdoelstellingen voor

Opleidingsvorm 1	Algemene en sociale vorming	
Opleidingsvorm 1	x	
Opleidingsvorm 2	Algemene en sociale vorming	Beroepsgerichte vorming
Opleidingsvorm 2		x

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **27-10-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Bart TABRUYN de inspecteur-verslaggever	Barbara DANIS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	